Anul 36 — BUCUREŞTI, la 19 Iunie 1938 — Nr. 24

LIBERTATEA

—Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie, în anul 1902—

„LIBERTATEA" ESTE PROPRIETATEA FAMILIEI MOŞTENITOARE ALUI ION I. MOŢA

Redactor răspunzător: GAVRIL POP

PREŢUL FOII ESTE:
120 Lei pe un an, 60 Lei pe ½ an, 30 Lei pe 3 luni.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA „LIBERTATEA" Moţa
BUCUREŞTI I. — Calea Victoriei 63.
Aici se vor trimite orice scrisori pentru redacţie precum şi cererile sau banii pentru abonamente.

Apare în fiecare Duminecă

Preţul unui număr 2 Lei

Presa poporală

In România există o puternică presă poporală. Nu presa aceea politică care se împărţea pe sate fără plată, ci o adevărată presă, care are un trecut istoric. Mai mult ca în oricare altă parte a ţării, în Ardeal şi Banat, trăeşte adevărata presă poporală. Aici foile nu s'au născut din buzunarul doldora al vre-unui politician, dornic de a-şi răspândi prin sate numele sunător, ci s'a născut din dureroasa frământare a ţăranului subt jugul strein. Prin mijlocirea foilor poporale ţăranii din Ardeal şi Banat s'au alipit mai mult de sufletul conducătorilor răspânditori de nădejdi, cu cari dimpreună şi-au strigat dreptul la un trai mai omenesc.

Foile cari au slujit răspândirea politicianismului la sate, au avut fericitul prilej de a se înfrupta din visterie cu zece mâni, dar acestea au murit deodată cu partidul ori cu politicianul care le-a susţinut. Foile ţărăneşti nu au cerut nimănui nici un ajutor, ci urmându şi calea lor de cinste, au sprijinit pe ţăranul cetitor în toate împrejurările vieţii sale, au trăit alături de dânsul, în sărăcia în care l-a aruncat soartea.

Pe lângă celelalte griji de toate zilele, ţăranul român are şi grija sufletului. Hrana sufletească ţăranul o primeşte din biserică, din şcoală şi din foaie. In casa lui foaia a fost totdeauna un îndrumător drept şi mijlocul cel mai potrivit pentru a-l pune în atingere cu lumea din afară. Puţinul ban pe care el îl câştigă cu sudoarea frunţii sale, îl rupe pe din două şi îl trimite la foaie. Foaia poporală, — adevărata foaie poporală, — nu este un dar făcut ţăranului, ca şi nenumăratele foi cari erau răspândite altădată din fuga maşinii, ci această foaie este un drept al lui. Pentru-că — repetăm, — foaia poporală s'a născut din durerea în care s'a frământat ţăranul. S'a născut odată cu cel dintâi semnal al luptei pentru dreptate.

Stând odată de vorbă cu un ţăran cetitor, îmi spunea: »Foaia pentru noi, ţăranii, este ca şi odihna sărbătorii după o săptămână de muncă istovitoare«. Această bucurie de fiecare Dumineca a ţăranului, este pe cale de a fi întunecată prin legea cea nouă care statoreşte o nouă orânduire în viaţa gazetelor. Prin punerea în aplicare a legii, care sileşte gazetele să plătească o sumă mare de bani drept impozit, foile poporale, sărace de tot, vor fi nevoite să iasă odată sau de două ori pe lună iar cele mai multe îşi vor opri apariţia.

Poate că măsura aceasta va fi fiind bună pentru acele gazete, cari sprijinesc gândurile unor oameni potrivnici bunei rânduieli a ţării. Dar nu este nici decum bună pentru gazetele cari toată viaţa lor nu s'au abătut dela drumul cel drept, ci au urmat calea naţionalismului curat, pus în slujba neamului. Dacă s'ar face o cercetare, s'ar putea afla că aceste gazete au sprijinit întotdeauna înfăptuirile bune şi lucrurile înţelept chibzuite. Acestea sunt foile poporale. Prin legea cea nouă a presei sunt lovite crunt foile poporale şi cu ele dimpreună sunt loviţi şi cetitorii.

COPIII NEAMULUI

Precum grăieşte Sfânta Scriptură la Psalmi, copiii sunt un dar al lui Dumnezeu: *copiii sunt o moştenire dela Domnul"* (Psalm XXVI. 3). De aceea familiile ce nu aveau copii, erau socotite ca lipsite de binecuvântarea lui Dumnezeu. Creştinismul, — aducând un duh de viaţă nouă în omenire, — a ridicat iubirea de copii până la dumnezeiasca înălţime a Domnului nostru Isus Hristos, fiul lui Dumnezeu după însăşi învăţăturile sale: *„Cel ce primeşte pe un prunc ca acesta în numele meu, pe mine mă primeşte"* (Matei XVIII. 5.). Pe când înainte de creştinism, păgânismul propovăduia aruncarea celor slabi şi neputincioşi pe stâncile părăsite, sfinţii părinţi ai bisericii creştine ortodoxe, — următorii Domnului Iisus Hristos, — au lăsat în urma lor nemuritoare opere de ajutorare trupească şi sufletească pentru copii.

In ţara noastră, Augusta Suverană a neamului, *Majestatea Sa Regina Maria*, întemeetoarea Societăţii *„Principele Mircea"* pentru protecţia copiilor în România, a făcut, din grija pentru copii, un adevărat misionarism pentru întărirea neamului nostru. De aceea în opera aceasta, de ocrotire fizică şi morală a copilului, vedem *o lucrare cu adevărat creştinească şi românească*.

Ca părinte sufletesc al neamului, făcând apel la preoţime şi la toate sufletele româneşti ce pot sprijini îngrijirea copiilor, binecuvintez pe cei ce urmează cuvintele Domnului Hristos şi sprijinesc pe această cale întărirea neamului.

† MIRON
Patriarh

CINE RĂSPÂNDEŞTE COMUNISMUL ÎN ROMÂNIA

Tribunalul militar din oraşul Chişinău, a cetit osânda celor 105 inşi, învinuiţi de răspândirea comunismului în România. Obişnuiţi cu desele procese comuniste cari au loc în ţara noastră, şi acest proces dela Chişinău ar părea un fapt ca şi altele. Cetind însă lista celor osândiţi, îţi sare în ochi următorul fapt: Din numărul total al acuzaţilor, 7 au fost absolviţi de pedeapsă; 21 au fost osândiţi, în lipsă, la câte 2 ani închisoare, 10 mii de lei amendă, alţii la două luni, un an, doi ani şi aşa mai departe. *De notat că nici unul din cei osândiţi nu este român, cea mai mare parte sunt jidani, iar restul sunt de origine etnică streină!* Am putea veni aci cu statistica tuturor proceselor comuniste cari au avut loc în anii din urmă ca să dovedim că dintre cei osândiţi, 99 la sută au fost jidani şi de abia un singur procent din alte neamuri.

Ţara noastră a fost al doilea Canaan pentru neamul lui Izrael. Dovada cea mai vădită este iarăşi statistica, care arată că 99 la sută din fabricele şi intreprinderile mari din România sunt în mânile jidanilor. Prin urmare nimeni nu i a oprit din calea pe care au pornit. Şi-au văzut de treabă nestânjeniţi de nimeni. S'au îmbogăţit pe spinarea ţării noastre. Au lovit cu piciorul în prag atunci când nu le-a plăcut chipul în care ne am făcut rânduială noi în casa noastră. Până şi în oalele noastre şi-au vârât nasul! Şi Românul, om blând şi bun din fire, i-a răbdat. Pentrucă bunul Dumnezeu l-a învrednicit pe român cu acea bunătate care îngăduie nechemaţilor să şi facă mendrele pe spinarea lui, după bunul lor plac.

Cu toate acestea, tot jidanii sunt aceia cari răspândesc comunismul în România. Ei, pentru cari poporul român a avut cea mai aleasă purtare, ajungând până acolo de le-a luat chiar şi apărarea atunci când alţii îi alungau.

Prin mijlocirea comunismului jidanii caută să şteargă graniţele, să ucidă din sufletul creştinilor credinţa şi să strice familia. Odată împlinite acestea, cea din urmă lovitură a lor este revoluţia. In chipul acesta voiesc jidovii să pună mâna pe neamurile în mijlocul cărora s'au cuibărit.

Iată ce zile ne-au pregătit jidanii comunişti dela noi. Acei jidani cărora ţara noastră le-a fost leagăn.

Procesul comuniştilor dela Chişinău este un nou şi bun prilej de a ne deschide ochii. Paza hotarelor noastre trebue să ne fie cel dintâi gând. Dar să nu uităm că, păzind hotarele cu tunul, nu putem lăsa pradă uitării cea mai de seamă pază, cea a sufletului. Incercăm o dureroasă mulţumire, când vedem, că adevărul pe care l-am răspândit întotdeauna din acest loc ales şi pentru care am fost chiar şi huliţi, azi se împlineşte. In ţara noastră este lipsă sădirea în sufletul fiecărui român a credinţei, că răspânditorii comunismului, mai toţi jidani, sunt o primejdie împotriva căreia trebue să luptăm din răsputeri. Numai atunci vom putea spune liniştiţi că scumpa noastră ţară este *bine păzită!*

Hotărâri de mare însemnătate în legătură cu îndrumarea agricolă a sătenilor

Vineri în săptămâna trecută, s'a ţinut la ministerul agriculturii o conferinţă la care a luat parte tot personalul superior, sub preşedinţia dlui ministru Gh. Ionescu Siseşti.

Pentru ca »îndrumările agricole săptămânale«, ce se dau plugarilor, să ajungă la timp la hate, s'a hotărât ca ele să fie tipărite pe foi mari, în formă de afiş, cu litere citeţe. Preoţii în biserică şi învăţătorii în şcoală vor ceti Duminica aceste îndrumări. Acolo unde sunt agronomi, ei le vor ceti şi tălmăci.

S'a mai hotărât: să se ţină o situaţie la zi a disponibilităţilor de teren, să fie ajutaţi coloniştii prin coperative agricole (de producţie nu de consum); să se creeze centre agricole şi de asistenţă sanitară, în regiunile malarice (cu friguri), să se facă o situaţie a islazurilor comunale nepredate, pe cari comunele nu le folosesc.

Chestiunea colonizărilor în Dobrogea este o problemă de stat — a spus dl ministru Siseşti — care va fi supusă consiliului de miniştri, spre soluţionare.

OPRIREA SECTELOR RELIGIOASE

Asociaţiile religioase au fost întotdeauna o primejdie nemăsurată pentru credinţă. Ade vărul acesta l-am desvăluit în repeţite rânduri. Faţă de tot mai desele nelegiuiri pe cari le făceau sectarii, nu putea întârzia o măsură sănătoasă.

Şi măsura a sosit, spre lauda acelora cari i-au dat viaţă.

P. S. Episcop Nicolae Colan, ministru al Educaţiei Naţionale, al Cultelor şi Artelor, a iscălit dispoziţiunea următoare: »Sunt cu desăvârşire oprite acele asociaţiuni religioase, cari prin practicile lor rituale aduc atingere legilor de organizare ale statului şi instituţiunilor sale, contravin bunelor moravuri, ordinei şi liniştei publice.

Acestea sunt:

Asociaţiile mileniste (Asociaţia internaţională a studenţilor în Biblie, Martorii lui Dumnezeu Jehova, prin societatea de Biblii şi Tratate, sau sub orice altă denumire religioasă sau comercială s'ar prezenta), Penticostaliştii, Tremurătorii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiţii, Nazarinenii, Adventiştii reformaţi, Secerătorii, Hliştii, Inochentiştii şi Stiliştii. Asociaţiunile religioase îngăduite de lege sunt: Babtiştii, Adventiştii de ziua 7 şi Creştinii după evanghelie.

Va fi ridicată o mânăstire pe locul unde M. S. Regele Carol a coborât cu aeroplanul acum 8 ani

Lângă comuna Vadul lui Carol II, pe locul unde a coborât cu aeroplanul la 6 Iunie 1930 Prinţul Carol, azi Regele României, se va ridica o mănăstire frumoasă, care să eternizeze acest act istoric în faţa generaţiilor viitoare. Această hotărâre a fost luată de P. S. S. Episcopul Nicolae Popovici, în înţelegere cu conducerea judeţului.

Se ştie că locul a fost dăruit de comună Maiestăţii Sale Regelui în zilele trecute, când a avut loc la Bucureşti congresul Căminelor Culturale. M. Sa l-a dat sub îngrijirea Episcopului ortodox la Orăzii.

Pentru o înfăptuire grabnică a acestui plan, dl colonel V. Florescu, prefectul judetului, a făgăduit din partea judeţului suma de un milion de lei.

Incă în vara aceasta vor începe lucrările pentru ridicarea sfântului lăcaş. Se spune că el va fi sfinţit tot în ziua de 8 Iunie, zi în care M. Sa Regele a pus piciorul pe pământul scump al ţării sale.

—o—

Hrană sufletului

ŞOAPTELE ÎNGERILOR

de VASILE MILITARU

I

Dacă Dumnezeu, din mila-I, îţi arată sfântu-I semn,
Nu te teme niciodată că ai sabie de lemn!
Tu lui Dumnezeu te roagă; crede totdeauna 'n El, —
Şi-atunci sabia ta slabă tae săbii de oţel!...

II

O, comori, — nemăsurate oricât aţi fi voi sub cer, —
In morminte niciodată nu intraţi cu cei ce pier!
Deci mă 'ntreb: în lumea toată, de ce 'n goana lor nebună,
Cu aşa de-adâncă sete oamenii mereu v'adună?...

III

Moartea când ţi-o da paharul,
Bea-l senin fără căinţi:
Mai amar ar fi amarul,
Celorlalte suferinţi...

IV

Doamne, dacă vrei durerea sufletul să nu mi-l frângă,
Fă ca dreapta-mi niciodată să n'atârne de-a mea stângă
Dacă nu 'mplini-vei ruga-mi, mi-ai da lacrimi fără număr,
Şi-atunci dreapta — roabă stângei — mi-aş tăia-o dela umăr!...

V

Frunţii celei fără har
Dacă-i pui cununi de laur,
E ca şi când pe-un măgar
Îl încingi cu şea de aur!...

IV

Mincinosule, ia seama şi pricepe-acest învăţ:
Cu minciuna, doar odată eşti în cinste la ospăţ!
De vei fi şi-a doua oară, — de minciuna-ţi nu fă haz
Căci a treia oară sigur, toţi te vor scuipa 'n obraz!

VII

Şi'n de aur colivie, — libertatea când îşi pierde, —
Geme pasărea captivă: »Unde eşti pădure verde?!«

VIII

Câteodată e mai bine
Să te scapi de inamici,
Sugrumând mânia 'n tine,
Decât mâna s'o ridici!...

IX

Vorba dulce e limanul
Ce te scapă de durere:
Mai uşor îneci duşmanul
Intr'un fagure de miere!...

Pilde creştineşti

O iconiţă mică şi mai mulţi Ruşi

In vremea marelui război, un soldat austriac a căzut prizonier la ruşi.

Soldatul acesta credea cu putere în Maica Domnului şi când a plecat la războiu, şi-a atârnat de gât, sub haină, o iconiţă a Maicii Domnului, dăruită de mama lui.

Ruşii se purtau foarte aspru cu prizonierii austriaci.

Prinzând pe acest soldat, îi sfăşiară hainele de pe el şi se pregăteau să-l bată. El ceru ajutor Maicii Domnului. Despoindu-l, ruşii dădură cu ochii de iconiţa dela gâtul prizonierului.

De îndată se opriră: iconiţa strălucea cu putere.

Atunci, fără să vrea, începură asupritorii să se închine la iconiţă.

Mai veniră şi alţi ruşi şi cum veneau, se închinau şi ei.

Pe urmă, luară pe prizonier şi-l îngrijiră, purtându-se bine cu el

Şi aşa, cu ajutorul Maicii Domnului, soldatul acela a scăpat teafăr din războiu, iar când a ajuns acasă, a povestit tuturor minunea aceasta.

Omul şi calul

Un gospodar avea un argat beţiv. Intr'o zi, gospodarul îi zise: — »Ai dus caii la adăpat?«. — »Da, i-am dus...«. — »Fii bun şi mai du-i odată«. — »Cum să-i mai duc, dacă s'au săturat de băut?, răspunse argatul. Stăpânul îi spuse atunci: — »Iată, omule, vita e mai înţeleaptă ca tine. Ea nu bea decât atâta cât îi trebue, pe când tu bei până ce cazi în mocirlă...«.

Adesea putem lua pilde dela animale.

DE TOATE

Cea mai veche pâine din lume

Se găseşte în muzeul egiptean din Berlin şi se spune că are o vechime de peste patru mii de ani. Ea a fost găsită în mormântul unei regine egiptene şi e, bine înţeles, uscată şi tare ca o piatră.

Vechii egipteni obţineau făi a cea mai fină frecând grâul între două pietre. Cea de jos, care era şi cea mai mare era fixă şi înclinată, aşa încât pe măsură ce grâul era mărinat, făina cădea într'o mică scobitură a pietrii. La început piatra era aşezată pe pământ şi femeea care lucra la ea, trebuia să stea în genunchiată.

Mai târziu, piatra de desubt fu înlocuită cu o masă, având o scobitură în faţă şi atunci femeea putea sta în picioare. Făina mai groasă se obţinea pisând grâul în piuliţe.

Pâinea era plămădită aproape ca şi azi şi frământată cu mâinile, iar după aceea era pusă să se coacă într'un soi de vatră de formă conică.

Un obiceiu şi o credinţă

In toate ţările există obiceiul, ca atunci când se dau onoruri militare unui decedat, să se tragă o salvă de arme în faţa mormântului.

Originea acestui obicei este o veche credinţă, după care spiritele rele din preajma mormântului sunt speriate şi alungate de sgomotul detunăturii. Şi cu cât zgomotul e mai mare, cu atât spiritele se vor apropia mai puţin de mormânt.

Congresul trăsniţilor

Toţi oamenii au o îndeletnicire. Unii, cei mai mulţi — lucrează pentru a-şi câştiga pânea, alţii însă, cari nu au nimic de lucru, se îndeletnicesc cu »năzbâtiile». Născocesc adecă ceeace încă nimeni în lume nu a născocit! Intre aceşti oameni locul de frunte il ocupă englezii şi americanii, cari tot englezi sunt. Născocirile lor uimesc. In zilele acestea va avea loc la Londra un congres al trăzniţilor. Toţi aceia cari se ocupă cu prostii, se vor întâlni la acest congres. Un ziar francez spune că englezii vor râde mai mult de acela care va da dea dura o coajă de nucă cu un băţ de chibrit; pe cea mai lungă stradă din Londra. Smintiţi oameni...

O nuntă ca în poveşti

In oraşul Kalazno din Ungaria, s'a măritat o fată, care n'are decât 14 ani, ceea ce desigur a determinat pe părinţi să facă o nuntă »să se ducă pomina». Mai întâi serbările au ţinut şapte zile, în timpul cărora s'a beut, s'a mâncat şi s'a dansat necontenit. Au fost 400 de oaspeţi cari au consumat: trei mii chilograme de vin, patru boi, şase porci graşi, o mie cinci sute de ouă, trei sute chilograme de zahăr, 5 chintale de pâne, fără a mai pune la socoteală păsările, prăjiturile şi plăcintele.

Adevărată nuntă »ca în poveşti».

FOIŢA

Împărţirea vacilor

Un om pe patul de moarte şi-a chemat cei trei copii să le împartă bruma de avere pe care o avea. Toată averea lui era alcătuită din 19 vaci, toate la fel de grase şi de frumoase, de jurai că-s gemene. Numai că dacă vacile erau asemenea una alteia, ca 19 picături de apă, feciorii gospodarului nostru se asemănau unul cu altul ca şi cel care vă povesteşte întâmplarea asta cu d-voastră care o credeţi. De aceea nici averea n'a găsit cu cale s'o împartă pe o potrivă la toţi.

I-a strâns lângă el şi le-a spus:

— Ţie Vasile, că eşti aşa cum eşti, îţi las jumătate din avuţia mea; tu Grigore fiindcă te-ai purtat aşa cum te-ai purtat, vei moşteni un sfert, iar ţie Ioane, fiindcă te-o făcut mumă-ta aşa cum te-a făcut, îţi las numai a cincea parte din ce am agonisit în viaţa mea de om trudit.

Şi şi-a dat duhul.

După ce l-au îngropat, aşa cum se cuvine, s'au adunat să împartă cele 19 vaci.

Le-au strâns în ogradă, le-au aşezat pe mai multe rânduri şi în toate chipurile, doar-doar or putea să le împartă, precum a fost dorinţa răposatului întru Domnul, dar nici chip să le împartă. Cât pe aci să tae câteva din ele, ca să poată face împărţirea. Numai că acum nu s'au înţeles: cine să ia partea dinainte, cine pe cea dinapoi. S'au gândit atunci să le tae de-a-lungul dar şi acum mare gâlceavă: dă-mi mie partea din dreapta; ba dămi-o mie. Căci fiecare gândea că partea dreaptă fiind partea lucrătoare, e mai bine crescută şi deci cu mai mult folos cui îi va cădea norocul s'o aibă.

Şi aşa sfădindu-se, i-a auzit moş Neculai, ce sta peste drum.

I-a întrebat de pricina gâlcevei şi feciorii, liniştiţi acum, dar uitându se încă unul la altul, frumos ca soacra la noră, i-au spus din fir în păr care li-e baiul.

— Păi bine, măi oameni buni, pentru atâta lucru a dat dihania în voi? Ce Dumnezeu, să nu vă pricepeţi la o împărţire aşa de limpede!

Şi mângâindu-şi barba, strigă la nepotu-său: Mă Mitrule, ia adu pe Joiana încoace să ne ajute să facem o împărţire, că oamenii ăştia tare nerozi sunt.

Şi-a venit Joiana bucuroasă de isprava la care e chemată să ia parte, amestecându-se între celelalte vaci, de parcă se cunoscuseră de când lumea.

— Aşa, bun îşi zise moş Neculai, ca pentru s'ne. Şi acum să facem împărţirea.

Sunt douăzeci de vaci în ogradă?

— Sunt răspunseră feciorii.

— Tu Vasile, fiindcă ţi se cuvine jumătate, ia zece vaci de aici şi dute 'n plata Domnului; tu Grigore, fiindcă un sfert ţi a fost rânduit de tătâne-tău, ia cinci, iar tu Ioane, iei a cincea parte adică patru.

Şi-a luat fiecare vacile şi le-a dat pe poartă afară.

A mai rămas Joiana, care fiind slabă, a fost de toţi ocolită.

— Asta nu se cuvine nimănui. Ea ne-a ajutat numai să facem socoteala.

Cum se împarte dreptatea în lume

Odată mi s'o gătat făina — ceea ce rar se întâmplă la noi! — şi n'aveam numai o biată gâscuţă. Amu unde s'o dau? Bani nu aveam. Unde să mă duc? Aud că badea Ion e mai bogătaş. Hai să mă duc la el. Am fript gâscuţa din cap până în tălpi şi am dus-o ca cinste că doar mi-o da oţăr de mălaiu.

Badea Ion avea doi feciori şi două fete.

— »Uite, bade, dacă vrei să-mi dai o mierţişoară (baniţă) de mălaiu că ţi-am adus o gâscuţă friptă.

— „Da, bucuros. Dar îţi cer un lucru: să împarţi gâsca asta, aşa ca să nu fie niciunul supărat

— Da foarte bine. V'o împart, dar d voastră să nu vă supăraţi pe mine, dacă nu v'o plăcea.

— Nu, nu ne-om supăra.

— Dar aveţi cuţit?

— Cum să nu?

Iau cuţitul, taiu capul la gâscă şi zic: d tale bade Ion, îţi vine capul, fiindcă d-ta eşti capul gospodăriei.

Taiu şezutul, adică bumburuşul dela coadă, şi-l dau femeii dumisale. Zic: d-tale ţi se cade şezutul gâştei, pentrucă d ta şezi la gospodărie şi te îngrijeşti ca treburile să meargă bine în gospodărie.

După aceea taiu aripile şi dau o aripă la cea fată şi una la cealaltă şi zic: d-voastră vi se cad aripile, fiindcă mâine veţi sbura dela casa părintească, adică vă veţi mărita.

Taiu apoi picioarele.

— D-voastră feciorilor, vi se cad picioarele, fiindcă d-voastră alergaţi mai mult pentru gospodăria asta.

Ce rămâne, este partea sufletului meu.

Aşa se împarte şi dreptatea în lume...

Altă măsură, cu adevărat germană:

Avocații jidani nu mai pot apăra în fața Tribunalelor din Austria

Fără a face prea multă vorbărie, stăpânirea hitleristă a început să facă rânduială în Austria. Ca în oricare altă împrejurare ca și aceasta, s'au ridicat unele glasuri nemulțumite, cari îndată au fost prinse de cei și mai nemulțumiți, din afara Germaniei, și îndată le au svârlit în lume, cu vâlvă mare. Cine sunt cei nemulțumiți, se poate bănui ușor: jidanii. Căci germanii nu aveau de ce să fie nemulțumiți. Ei, jidanii, au răspândit svonurile, că în Austria a izbucnit revoluția, că aceia cari au luptat pentru Hitler sunt acum la închisoare și altele ca acestea, svonuri mincinoase și fără de temei, cari seamănă la chip cu aceia cari le-au răspândit.

Germanii din Austria s'au împăcat de minune cu noua stăpânire. Dar nici nu mai poate încăpea îndoială, de vreme ce ei înșiși, austriecii, l-au chemat pe Hitler, să vie cu măturoiul cel mare, să facă rânduială și în Austria, care nu mai era a austriecilor, ci era a jidanilor.

Și Hitler s'a ținut de cuvânt. Dânsul nu glumește. Măsurile sănătoase pe cari le aplică în Austria, supără pe aceia împotriva cărora le aplică, dar pentru fericirea poporului său, Hitler nu se împiedecă de un ciot.

Măsura cea mai nouă este aceea, că a oprit pe avocații jidani să mai apere în procese. Hitler și-a spus: Tribunalul este casa în care se împarte dreptatea. Ca și în biserică, tot astfel în casa dreptății, nu pot intra decât oameni cu credință. Cei fără credință, acei sfădiți cu omenia, jidanii, nu mai au ce căuta în casa dreptății. — Și i-a oprit pe avocații jidani din Austria să mai pună piciorul în Tribunale.

Iată o nouă măsură, în fața căreia datori suntem să ne oprim o clipă și să o chibzuim.

Naționaliștii spanioli au nimicit întregul front republican, până la mare

Trupele generalului Aranda au intrat biruitoare, Sâmbătă la amiază, în orașul Albocacer. Cucerirea acestei puternice fortărețe republicane, înlătură unul din cele din urmă piedeci mari pentru înaintarea armatei naționaliste spre Castellon și Valencia.

Trupele republicane se retrag, urmate de două coloane de infanterie naționaliste, care prin cucerirea fortăreței Albocacer, au deschis unul din cele două drumuri cari duc spre Castellon.

Continuând înaintarea în sectorul Albocacer, trupele generalului Aranda au nimicit întregul front republican până la mare.

Mai bine în închisoare în Bulgaria decât „om liber" în Rusia

Renumitul comunist bulgar Kotoșef, care în anul 1918 a fost condamnat la 15 ani închisoare și a reușit în anul 1923 să fugă, s'a prezentat poliției, cerând să fie închis pentru a-și ispăși și restul pedepsei de 10 ani.

Kotoșef reușise să fugă în Turcia, unde deasemenea a activat pentru internaționala comunistă. El fu însă repede prins și condamnat pentru spionaj la 7 ani închisoare. In anul 1927 a fost eliberat cu prilejul unei amnistiții (ertare de pedeapsă) și a plecat din Turcia în Rusia Sovietică, la Odesa, unde a trăit peste 10 ani.

Acum a reușit să fugă din Rusia și s'a întors în Bulgaria, unde s'a predat cu voia. Kotoșef a făcut la poliție declarații uimitoare. El spune, că preferă să stee în închisorile din Bulgaria decât ca »om liber« în »Raiul Sovietic«. La Odessa și în împrejurimi, povestește el, că au trăit mii de bulgari, cari în ultimul timp aproape toți fiind bănuiți de troczkism, au fost arestați și trimiși în fundul Siberiei.

Comunistul bulgar Bacivarof, care pentru activitatea sa teroristă, a fost condamnat în Bulgaria în anul 1936 la moarte, a reușit atunci să fugă din Burgas la Odessa, unde a fost primit cu brațe deschise. Un an mai târziu, a fugit și fratele lui Bacivarof, un ofițer de rezervă din armata bulgară, la Odessa. Acum însă, după cum declară Kotoșef, amândoi frații Bacivarof au dispărut din Odessa și nimeni nu știe de urma lor.

Poliția bulgară cercetează în clipa de față, dacă Kotoșef nu cade cumva sub prevederile uneia din amnistiile acordate dela 1923 încoace, sau dacă să ispășească și restul pedepsei sale.

RĂZBOAIELE

Luptele din Spania produc o mare încordare internațională

— In China, se pregătesc zile grele armatelor japoneze —

Ce caută mielul în gura lupului?

Aeroplanele naționaliste au bombardat mai multe vapoare engleze cari făceau drum prin apele spaniole. Vapoarele «Isadora» și «Thorpehaven», s'au scufundat, unul în dreptul portului Castellon și altul în dreptul portului Alicante. Alt vapor englez a fost atacat de către un aeroplan, cu focuri de mitralieră.

Cum este și firesc, scufundarea vapoarelor engleze a produs o mare frământare în Anglia. Indată a fost convocat un consiliu de miniștrii, care să cerceteze hotărârile cari vor trebui luate în urma acestui fapt. Lumea și-a închipuit că Anglia va răspunde și dânsa tot cu aceeași măsură. Se bucurau de bună seamă jidovii, că numai ei doresc să izbucnească războiul în Europa. Faptul acesta nu s'a produs. Ci dimpotrivă, un ministru englez a declarat, că este «împotriva obiceiului englez să iee măsuri militare împotriva oricărei țări, care i-ar produce vre un rău, ca și acela a scufundării celor 2 vapoare".

Dar, oare ce caută vapoarele engleze în Spania, când știu bine că acolo este război?

*

Chinezii folosesc viclenia.

Nu știm cari sunt planurile militare ale japonezilor. Veștile cari ne sosesc de acolo spun că pe toate fronturile chinezii se retrag. Dela începutul războiului și până acum, ei s'au tot retras. Armatele japoneze se află acum în inima Chinei. Cunoscătorii locului aceluia, își pot da seama numai, cât de întinsă este China. Pare că nu are margini. De-aceea, cel din urmă comunicat al conducătorului armatei chineze ne desvălue un fapt, care va fi hotărâtor în războiul dintre cele 2 neamuri. Iată ce spune comunicatul: «Să lase pe japonezi să ocupe teritoriile greu de apărat și să mute câmpul de bătae în ținuturile muntoase».

Este întocmai tactica pe care au folosit-o Rușii când a intrat Napoleon pe pământul lor. Rușii s'au retras mereu, până ce i-a înfundat pe francezi în pustietățile Siberiei. Acol i-a zecimat cu foamea și i-a bătut din spate. Dacă cel mai mare general de armate, Napoleon, a fost bătut cu această apucătură, tare ne temem să nu pățească și japonezii la fel.

Rostul Societăților de Asigurare pentru ajutorarea celor loviți de nenorociri

Cetim în ziarul „Universul": «Un adevărat dezastru a produs grindina în jud. R. Sărat și în special în comunele: Iodeni, Oratia, Cotatcu, Corsteni, Putreda, Topliceni, Murgești, Mărgăritești, etc. Aproape 1000 de hectare de vie au fost nimicite sută la sută. Pagubele se ridică, numai pentru vii, la aproape 10 milioane lei. Mari pagube au fost pricinuite de asemenea arborilor fructiferi, grădinilor de zarzavat și cerealelor. Peste 500 capete de vite, mai cu seamă oi și porci, au fost omorâte de grindină, luate de ape și înecate.

Podgorenii și agricultorii sunt disperați și sărăciți de aceste timpuri, din ce în ce mai vitrege pentru ei. *Merită a fi observat că numai unul dintre ei — un preot — a fost asigurat contra grindinei.*

Nenorocirea care i-a ajuns pe sărmanii locuitori din județul Râmnicul Sărat, ne desvălue un adevăr trist. La noi în țară nu se dă aproape nici o importanță Societăților de Asigurare. In alte țări, ca Italia, Germania, Franța și chiar Ungaria, Societățile de Asigurare joacă un rol hotărâtor în viața statului. Acolo, îndată după naștere, copilul este asigurat. Avutul familiei este asigurat. Sănătatea omului este asigurată. Nimenea nu-și lasă în grija soartei nici sănătatea, nici avutul. Pentru-că nimenea nu știe ce va aduce ziua de mâne.

In județul Râmnicul Sărat, ca și în oricare județ din țară, dacă oamenii ar fi fost asigurați contra grindinei, a focului ori a oricărei alte nenorociri, ziarele nu ar putea scrie: «podgorenii și agricultorii sunt desperați și sărăciți»... căci Societatea de asigurare, le-ar plăti paguba, în schimbul unei sume de tot mică, ce trebue plătită de către cel asigurat. Un singur preot nu a fost lovit de nenorocire, preotul care și-a asigurat avutul.

Este adânc greșit să se creadă că Societățile de Asigurare sunt născociri cu ajutorul cărora se îmbogățesc unii oameni. Rostul lor cel adevărat se poate vedea deslușit din nenorocirea care i-a ajuns pe sărmanii locuitori din județul Râmnicul Sărat.

Pilda aceasta este, socotim, mai grăitoare decât oricare altele.

Colțul gospodarului.

Situația agricolă

Vom avea o mare recoltă de fânațe. — Situația viilor. — Se simte mare nevoe de ploae în toată țara.

La ministerul agriculturii au sosit știri din întreaga țară în legătură cu situația agricolă.

Grâul se prezintă bine, totuși are nevoe de ploae. In regiunile de stepă, pe alocuri, grâul a început să pălească.

A început secerarea rapiței. In cursul săptămânei viitoare va începe secerarea orzului de toamnă.

Atât rapița cât și orzul vor da recolte abundente.

Porumbul este în prășilă; are însă mare nevoe de ploae în toată țara.

Fânațele artificiale și naturale s'au cosit în părțile de miazăzi și s'au uscat. Se continuă cu coasa și strângerea în părțile de sub dealuri. Vor da recolte bune.

Viile se prezintă foarte bine în toată țara. Se continuă cu al doilea stropit. Se anunță un rod abondent dacă nu va cădea grindină.

Situația pomilor neschimbată. Caișii sunt slăbuți; Piersice aproape de loc; merii și perii submijlocii; prune foarte puține.

Cânepa și inul s'au plivit. In s'a semănat mai mult ca de obicei.

Bumbacul s'a prășit, dar e nevoe de ploae.

Din telegramele sosite se mai arată că în toată țara se simte mare nevoe de ploae.

Noutăţi — Ştirile săptămânii

LIBERTATEA a avut bucuria de a vedea că cetitorii ei, ani de zile, au ţinut la omenia lor. Aceasta au dovedit-o plătind foaia. Este o cinste care ridică pe cetitori, dând dovadă prin aceasta că înţeleg a nu ceti foaia gratuit.

In timpul din urmă am observat însă că unii dintre cetitori nu se ţin de plată. Socotim că unii dintre ei nu au primit foaia, fie că s'a pierdut ori a fost oprită şi nu din vina lor nu au putut plăti. In acest caz să se îndrepte cu întrebare la poştă, căci de aici foaia o trimitem regulat. Aceia cari o capătă, dorim din toată inima să rămână în cinstea cea cunoscută de noi de ani de zile şi să ne trimită cât mai neîntârziat plata abonamentului.

Sat pustiit de foc. Un foc puternic a distrus în întregime satul Zaklikov de lângă oraşul Lubliana în Sârbia. Focul s'a întins atât de repede încât, cu toată munca pompierilor, 112 case din sat au fost pustiite de flăcări. Au rămas fără adăpost 500 de persoane.

Omorâţi de trăznet. In comuna Vasile Conta, satul Ghindăuani, jud. Baia, trăsnetul a omorât pe o femeie şi a rănit pe alte trei.

Vre o 10—12 femei şi bărbaţi aflaţi la prăşit, fiind goniţi de ploae, s'au adăpostit sub o şură.

Trăsnetul a căzut în mijlocul lor, omorând pe femeia Maria Gh. Nichita, al cărui corp a fost aproape complect ars.

Alte 3 femei au căzut în nesimţire, având sângerare pe nas, gură şi urechi.

Ceialalţi, zăpăciţi de groază, au rămas amorţiţi.

Din cauza trăsnetului şura s'a apris şi dacă nu săreau oameni din apropiere, să i târască afară, toţi amorţiţii ardeau odată cu şura

Un avion uriaş s'a prăbuşit în apropiere de o fermă de lângă localitatea Delawan, din statul Illinois din America, în timpul unei mari furtuni. Sunt nouă morţi. Cadavrele au fost găsite în apropierea sfărmăturilor avionului, care nu a putut fi încă recunoscut.

O femee de la fermă a declarat, că în timpul furtunei a văzut un fulger pe cer, urmat de un trăznet grozav apoi s'a produs explozia aparatului, sfărmăturile sale prăbuşindu se la pământ în vreme ce cerul era brăzdat de fulgere.

Aeroplanele japoneze au bombardat oraşul chinez Canton, capitala provinciei cu acelaş nume. Bombardarea s'a făcut pe neaşteptate. Au fost dărâmate 40 de case mari. Numărul celor morţi se ridică la 700.

Comisarul general al minorităţilor va fi ales dintre înalţii demnitari ai ţării şi care cunoaşte în amănunt problema minorităţilor din ţara noastră. Pentru punerea în rânduială a problemei minorităţilor, nu se vor mai întocmi legi speciale deoarece noua Constituţie tălmăceşte îndeajuns această chestiune.

Alte ciocniri s'au produs în Cehoslovacia, între Nemţii sudeţi şi Cehi. Ieşind dela o adunare, în oraşul Maxdorf de lângă graniţa cu Boemia germană, sudeţii au fost opriţi de poliţie să facă demonstraţie pe străzi. S'au produs încăerări în care au fost răniţi mai mulţi germani sudeţi. Unul a murit în spital. In sânul partidului german sudet este mare fierbere.

Generalul Valle, ministrul aerului italian care ne-a fost oaspe timp de 4 zile, a părăsit ţara, plecând pe calea aerului în Italia. Marele general italian a dus cu dânsul cele mai alese impresiuni despre poporul român.

Cuprins de nebunie, locuitorul ungur Ştefan Vallo din localitatea Foktoe în Ungaria, a pândit şi ucis pe rând pe jandarmul şi pe poliţistul de serviciu. Şi a pus apoi pălăria jandarmului în cap şi a bătut la uşile tuturor duşmanilor săi din sat. In toţi cei cari deschideau uşa, Vallo a tras focuri de armă. A omorât astfel 3 bărbaţi şi o femee. După ce şi-a potolit setea de sânge, criminalul a fugit.

Congresul poliţiei criminale s'a ţinut la Bucureşti în săptămâna trecută. La acest congres au luat parte 40 de delegaţi, şefi de poliţii şi inspectori, din 27 de ţări.

A murit fosta ordonanţă a căpitanului erou Valter Mărăcineanu, care a căzut în lupte'e dela Griviţa în anul 1877. Bătrânul veteran Iordan Radu povestia tuturor amănunte duioase din războiul nostru pentru neatârnare. Când l-au împuşcat Turcii pe căpitanul Mărăcineanu, Iordan l-a apucat în braţe şi a fugit cu dânsul în liniile noastre, îngropându-l în pământul pentru care şi-a vărsat sângele.

Un foc puternic a izbucnit la Spitalul Brâncovenesc din Bucureşti. A fost cuprins de flăcări acoperişul spitalului din partea lui de mijloc, unde se aflau 400 de bolnavi. Venind în ajutor toate ambulanţele Salvării din Bucureşti, cât şi un mare număr de autobuze, toţi bolnavii au fost duşi la alte spitale din Bucureşti. Datorită iuţelii mari cu care s'au dat ajutoare a fost înlăturată o mare nenorocire. Pagubele pricinuite de foc încă nu se cunosc.

Guvernul german a luat o măsură care opreşte pe jidovii, cari vreau să părăsească Germania, de a-şi duce cu ei averile. Ei vor fi obligaţi să dea statului 80 la sută din avere. Banii aceştia vor fi întrebuinţaţi »în vederea unor scopuri ale economiei germane« — scrie în ordonanţa care s'a dat.

Englezii sunt contra alcătuirii frontului popular în Anglia. La congresul cooperativelor din Anglia, care s'a ţinut în săptămâna trecută, peste 5 mii de membri au respins alcătuirea frontului popular, născocit de comunişti.

Dl Mihail Ralea, ministrul muncii a plecat la Berlin unde va rămânea o săptămână. In tot timpul absenţei dsa va fi înlocuit de dl ministru al comunicaţiilor Ghelmegeanu.

Cadavrul prinţului D. Sturza a fost pescuit în dreptul comunei Bocancea din jud. Baia. Cadavrul a fost zărit de către un plutaş care mergea dela Bicaz şi era prins într'un gard de sârmă. Trupul neînsufleţit al nenorocitului prinţ a fost înmormântat în cripta familiară din Hangu jud. Iaşi.

Curtea cu Juraţi din oraşul Bielefeld, în Germania, a osândit la moarte pe Karl Georg Gene, care s'a făcut vinovat de omucidere şi jefuire.

Curtea cu Juraţi din Düsseldorf oraş din Germania a osândit la moarte pe Heinrich Nuhrkorn, pentru aceeaşi vină. Osândiţii vor suferi tăerea capului cu securea.

Plugari decoraţi. Ministerul agriculturii şi domeniilor, ca să arate că ştie să răsplătească munca acelora care arată destoinicie şi tragere de inimă în treburile gospodăreşti, a decorat 221 de săteni harnici cu ogoare frumoase şi bine muncite, cu medalia »Meritul Agricol«.

Semne cari prevestesc furtuna

— Pe masa primului ministru Daladier se află gata decretul pentru mobilizarea armatei franceze —

Toate ziarele din Paris au vestit că în cel mai scurt timp se va produce în Franţa mobilizarea generală. Aeste svonuri îngrijorătoare au aflat un mare răsunet mai cu seamă în Germania. Mareşalul Goering, capul armatei germane, a plecat îndată spre graniţa dinspre Franţa. Scopul acestei plecări neaşteptate este tălmăcită de către ziare prin aceea, că mareşalul Goering s'a dus să cerceteze întăririle de pe graniţă.

Cele din urmă telegrame cari ne sosesc, spun că şi în Cehoslovacia se va produce încurând mobilizarea generală. Incă nu putem întări spusa telegramelor. Semnele cari se arată prevestesc furtuna. Şi încă foarte apropiată.

Puşcă şi mitralieră, — în loc de lingură...

Guvernul englez a luat hotărârea să înfiinţeze regimente alcătuite din femei. In caz de războiu femeile vor fi încorporate în armata teritorială, pentru a da putinţa tuturor bărbaţilor, buni de a lupta, să meargă pe front.

Regimente speciale de femei vor fi înfiinţate pentru apărarea împotriva aeroplanelor.

Rostul femeilor de acum încolo, precum se vede, nu va mai fi acela de până acuma. Puşca şi mitraliera va înlocui lingura şi făcăleţul. Grele vremuri.

Nu-i târziu nici în ceasul al 12-lea

Din cauza luptelor din Spania, Franţa era cât p'aci să mobilizeze—a declarat un fost ministru francez. Trebue să ne apropiem de Spaniolii naţionalişti — a mai adăogat ministrul — dacă vrem să fie pace în Europa.

Da, da! Trebuia de mult să se apropie de naţionalişti. Şi-au dat seama francezii, acum în ceasul al 12 lea, că împreună lucrarea cu comuniştii în războiul din Spania primejdueşte pacea Europei.

Alegerile comunale din Cehoslovacia,

au îndoit voturile sudeţilor germani şi au zdrobit pe comunişti

— In toată Cehoslovacia domneşte mare încordare —

In săptămâna trecută au avut loc alegeri comunale în Cehoslovacia. Până la închiderea foii au sosit rezultatele din jumătate secţiile de votare. Rezultatul arată o uriaşă ridicare a voturilor partidului sudeţilor germani, cari şi-au îndoit numărul celor aleşi. Comuniştii au suferit o înfrângere zdrobitoare. Din mandatele avute până aci nu au scos nici a treia parte.

In timpul alegerilor s'au produs şi ciocniri. O întâmplare tristă s'a petrecut într'o secţie de votare din oraşul Jiklava. In sala de vot se afla dl Hott, capul de listă al socialişti or naţionali şi nepot al preşedintelui Cehoslovaciei. Un grup de sudeţi germani a intrat în sală, făcând zarvă mare. Dl Hott a fost lovit de gută şi a murit pe loc. Acest fapt a dat loc la manifestaţii violente din partea cehilor, cari au început să atace grupurile de germani sudeţi.

Situaţia în Cehoslovacia este foarte încordată. Armata este gata să iee măsuri în fiecare clipă.

Schimbarea preţurilor petrolului lampant

a fost hotărâtă prin o decizie ministerială

Ministerul economiei naţionale a dat o decizie, prin care schimbă preţurile petrolului lampant (gaz). Preţul petrolului cumpărat la izvor, în Ploeşti, estei Lei 2,50. La acest preţ se adaogă taxele de transport pe c. f. r., cari sunt mai mici ori mai mari, după depărtare. Se mai adaogă apoi cheltuelile cu desfacerea. După adăogirea acestor taxe, petrolul lampant are următoarele preţuri: In oraşele mai apropiate de Ploeşti, ca Focşani, Bacău, Tecuci, preţul este 3 Lei litrul. In oraşele cele mai îndepărtate, ca Sighet, Hotin, Satu-Mare şi altele, preţul petrolului este de Lei 4,50 litrul.

Aceste preţuri vor putea fi schimbate numai în cazul când oraşele vor mai adăoga taxe peste cele de mai sus.

—o—

Tipografia Astra Ardeleană S. A. R. - Cluj, Calea Moţilor 53.

Bun de imprimat